

Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta, Hudební katedra

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

diplomová práce: POSOUZENÍ SOUČASNÝCH UČEBNIC HUDEBNÍ VÝCHOVY
PRO 4. ROČNÍK ZÁKLADNÍ ŠKOLY

autorka: Lucie Milatová

studijní program: M7503 Učitelství pro základní školy

studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Autorka diplomové práce Lucie Milatová si vybrala ke zpracování aktuální téma s ohledem na potřebnou optimální vazbu Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a současných učebnic hudební výchovy na 1. stupni základních škol. Při zpracování tématu autorka využila odbornou literaturu, internetové zdroje a hudebniny k výběru a zpracování poznatků. Předložená diplomová práce v rozsahu 76 stran je členěna do šesti dílčích kapitol. Dále obsahuje Úvod, Závěr, seznam Bibliografie a použitých zdrojů, jakož i dokumentující přílohy k praktické části včetně DVD realizovaného hudebního projektu. K zařazeným přílohám mám následující kritickou připomínku: Neodpovídají Seznamu příloh na s. 76.

První kapitola je zaměřena na historický vývoj předmětu hudební výchova. Autorce by měla sloužit jako vstupní orientace v problematice na základě práce s odbornou literaturou. Bohužel vybrané informace mají pouze kompilační povahu, ve výsledku jsou velmi nesourodou informační mozaikou a bohužel se zvoleným tématem diplomové práce přímo nesouvisejí. Nicméně v tzv. historickém přehledu postrádám informaci o příčinách změny názvu předmětu *Zpěv* na předmět *Hudební výchova* (souvisí s tvorbou učebnic) a také charakteristiku tzv. Nového pojetí hudební výchovy ze sedmdesátých let 20. století, které bylo reflektováno kompletem učebnic HV pro 1. i 2. stupeň ZŠ. Informační kumulací dochází v textu často k chybným sdělením, např. na s. 13 – Mezinárodní společnost pro hudební výchovu ISME nevznikla r. 1953. Prosím o opravu tohoto data a hlavně o stručnou charakteristiku této organizace v kontextu s tématem diplomové práce. Dále na s. 14 je chybný celý druhý odstavec, věcně i formulačně. Není pravda, že „byla vydána edice *Comenium musicum* nebo časopis *Akcent*“, zavádějícím způsobem je podána i charakteristika České hudební společnosti, chybná je též informace na s. 14, že školy zpracovávají školní vzdělávací programy (ŠVP). V textu je též mnoho citátů bez potřebných stanovisek autorky.

Ve druhé kapitole diplomantka zpracovala informačně velmi hutný historický přehled vývoje učebnic hudební výchovy pro různé stupně škol. Jedná se opět o kompilační souhrn různorodých dat, které bohužel nejsou autorčinými komentáři propojeny s tématem diplomové práce, tzn. s vývojovými proměnami hudební výchovy dětí mladšího školního věku. Která hudební aktivita nově profilovala předmět *Hudební výchova*? Jaká je zde souvislost s tvorbou učebnic HV a zpěvníků? Při obhajobě diplomové práce prosím o konkrétní vymezení základních znaků učebnic HV a zpěvníků. Prosím o rozlišení učebnic HV základní řady, alternativních učebnic HV, zpěvníků a popularizačních publikací v tomto seznamu. Čím se liší alternativní učebnice HV od učebnic HV základní řady?

Zdařilejší částí diplomové práce je 3. kapitola, která je již zaměřena na zvolené téma .na – posouzení současných učebnic hudební výchovy. Diplomantka Milatová stanovila kritéria pro komparaci jejich obsahu – míru zařazení komplexu hudebních činností, analýzu písní a množství teoretických poznatků. Jako problematické vidím stanovení položek pro analýzu písní, není zde komplexně sledována jejich formativní hudební a obsahová funkce! Tou určitě není jen ze souvislosti vytržený nejvyšší tón, tónina a tónorod, jak je vidět z četných grafů. Dotaz: Proč není analogicky sledován i nejnižší tón písní? Pro srozumitelnost grafů by měly být uvedeny konkrétní písně a také potřebný autorčin komentář, který by byl argumentační oporou závěrečného hodnocení současných učebnic HV z hlediska optimálního pedagogického působení v kontextu RVP ZV. Tematicky navazující 4. kapitola objektivizuje a potvrzuje poznatky L. Milatové o nejčastěji využívaných učebnicích HV pedagogy na 1. stupni ZŠ a zároveň je pro autorku opakováním organizace hudebního procesu, který je potřebným základem pro praktickou část diplomové práce – Hudební projekt (5. kapitola a jeho realizace (6. kapitola).

Obě kapitoly hodnotím kladně z hlediska evidentně samostatného přístupu diplomantky k sestavení projektu, jeho realizaci i pořízenému videozáznamu. Jsou přínosem zejména pro diplomantku a zároveň výzvou k sebereflexi s ohledem na řízení dětských hudebních činností.

Otázka k obhajobě: Ve kterých učebnicích HV pro 1. stupeň ZŠ je řešen pedagogicky řízený poslech hudby?

prof. PhDr. Eva Jenčková, CSc.

V Hradci Králové 12. května 2017